

Riktlinjer för kameraövervakning i Motala kommun

Olika typer av skadegörelse, brandtillbud mm orsakar årligen kommunen stora kostnader. Larmning av fastigheter indikerar skadegörelsen men medför inte den form av bevisning som en bildfrekvens kan ge.

Dessa riktlinjer har tillkommit för att lägga fast de regler som gäller inom organisationen Motala kommun inför och efter ett beslut om kameraövervakning av kommunens fastigheter eller av andra fastigheter där kommunen bedriver verksamhet.

1. Förutsättningar

Möjligheten att bedriva kameraövervakning styrs av två lagar nämligen lagen om allmän kameraövervakning (Lak) (1998:150) och personuppgiftslagen (PuL)

Enligt Lak krävs det tillstånd av länsstyrelsen för att få sätta upp en kamera som registrerar en plats dit allmänheten har tillträde (allmän plats). Länsstyrelsen ger tillstånd om intresset av övervakningen väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli övervakad. Vid denna bedömning ska länsstyrelsen särskilt titta på behovet av övervakningen för att förebygga brott, förhindra olyckor eller något liknande ändamål samt hur övervakningen ska utföras och vilket område som ska bevakas. Med allmän plats menas t ex öppna skolgårdar, rektorsexpeditioner, väntrum, receptioner och entréer.

Avses en kamera övervaka en plats som inte är allmän gäller istället PuL. Exempel på icke allmänna platser är skollokaler, kontor och låsta och inhägnade markområden. För sådan övervakning krävs inget tillstånd av länsstyrelsen. Kameraövervakning är emellertid en form av behandling av personuppgifter. Därför får övervakningen endast ske för ett i förväg bestämt syfte.

2. Analys

Den förvaltning som ser ett behov av att komma tillrätta med omfattande skadegörelse, våld och hot mm ska inventera problemen och sedan i första hand vidta andra åtgärder än kameraövervakning. Ett första steg är att noga analysera brottsligheten/skadegörelsen. Vilka platser är mest

utsatta ? Vilken typ av skadegörelse är det fråga om ? Rör det sig om fysiskt våld eller hot ? Hur ofta sker det ? Vad ger man sig på ? Vilka effekter får detta ? Vilka kostnader orsakar detta ?

3. Förebyggande åtgärder

Utifrån denna kunskap bör i första hand övervägas förändringar vad avser t ex

- borttagande av träd, buskar och plank som skymmer sikten och förhindrar insyn liksom andra skrymslen och prång
- en översyn av förvaringen och märkningen av stöldbegärligt gods
- översyn av dörrar och fönster vad avser materialval konstruktion mm
- installation/översyn av lås- och larmsystem
- behovet av kompletterande belysning
- borttagandet av brännbart material såsom närliggande förråd, containers, papperskorgar mm liksom annat material som kan användas vid anläggande av brand
- översyn av tillträdesrutiner och lokalutformning

- ändring av användningen av lokaler i fastigheten som ger fler besökare och användning en större del av dygnet
- förläggning av gång och cykelvägar, motions slingor och bilvägar förbi utsatta fastigheter
- ombyggnad/nybyggnation i närheten som medför att området befolkas i högre utsträckning
- andra liknande åtgärder som försvårar eller motverkar det oönskade beteendet.

Förvaltningen bör alltså i första hand på annat sätt än genom kameraövervakning minska förutsättningarna för skadegörelse/stöld/våld.

Inte minst viktigt är att kommunens personal vid olika tillbud uppmärksammar frågan och informerar bl.a barn och föräldrar i skolan om problemet och konsekvenserna av detta.

4. Ansvar

Det övergripande ansvaret för anläggningen och dess användning vilar på den verksamhetsansvariga nämnden. Nämnden utser i sin tur vem som ska vara ansvarig för anläggningen. För en skola kan det t ex vara rektor eller enhetschef.

Ansvaret för den tekniska installationen och funktionen vilar på tekniska nämnden genom fastighetsenheten.

5. Beslut/Ansökan

Beslut om kameraövervakning och beslut om att ansöka om allmän kameraövervakning fattas av den nämnd som driver verksamhet på platsen. Nämnden ska i samband med behandlingen av ett ärende få del av den utredning som förvaltningen gjort med ledning av dessa riktlinjer. Samråd ska då också ha skett med fastighetsenheten och säkerhetsgruppen

6. Kameraövervakningens genomförande

* Övervakning får normalt endast ske då verksamheten är stängd d v s efter skoltid vad avser skolor och efter normalarbetstidens slut på kontor. Undantag från detta förbud får dock göras vid upprepade omfattande skadegörelse eller vid frekvent hot eller våld. Detta undantag gäller dock inte grundskolan.

* Vid bevakning av skolgårdar skall bevakningsområdet vara väl definierat. Övervakningen får inte täcka område utanför skolgården.

7. Upplysningsplikt

Den som kan komma att övervakas med kamera skall genom tydlig skyltning eller på annat verksamhets sätt upplysas om detta. Detta gäller all form av kameraövervakning och gäller fr o m det tillfälle då utrustningen sätts upp. Vid övervakning av skollokaler ska även personal och elever informeras muntligen eller skriftligen liksom personal som arbetar i andra övervakade lokaler. Kontrollera också behovet av medbestämmandeförhandlingar.

Övervakning får inte ske av en lokal

* när det där genomförs allmänna val

* när det där genomförs öppna möten dit allmänheten har tillträde

* när den används som passage till en lokal som betraktas som allmän plats

eller av skolområde som används för allmän parkering såvida inte länsstyrelsen beviljar undantag.

8. Granskning av bilder

Granskning av bilder får endast ske då tillbud inträffat. Förvaltningschef i den förvaltning som driver verksamhet i fastigheten utser de personer som har behörighet att granska inspelat

material. Antalet behöriga personer ska begränsas. Lämpligen bör två person jämte ersättare utses vilka granskar bilderna två i förening. Bilderna får i övrigt inte spridas.

9. Arkivering

Bilderna ska förvaras i låst utrymme. Bilderna får heller inte läggas in i en databas, ärendehanteringssystem eller liknande. Bilderna får vidare inte sparas längre än nödvändigt för att uppnå syftet med bevakningen. I Motala kommun gäller att inspelat material får sparas i högst 14 dagar.

Vid misstanke om brott /polisanmälan gäller dock bestämmelserna i 14 § i Lak vilka ger rätt att spara inspelat material längre.

10. Utlämnande

Begäran om utlämnande av inspelat material handläggs av förvaltningschef.

11. Förteckning av kameror

Varje nämnd skall föra en särskild förteckning över de kameror som satts upp för övervakning och de beslut/tillstånd som gäller för denna övervakning. Av förteckningen skall framgå hur övervakningen anordnats, dess ändamål, vilken utrustning som används samt det område som övervakas. Vidare skall framgå vem som har det övergripande ansvaret för varje anläggning och tillämpningen av de bestämmelser som gäller för den.

12. Minder ändringar

Tolkning och tillämpning av dessa riktlinjer inklusive mindre ändringar som föranleds av t ex lagändringar eller länsstyrelsens beslut ankommer på kommunchefen.

I övrigt gäller bestämmelserna i Lagen om kameraövervakning (SFS 1998:150) och personuppgiftslagen (SFS 1998:204).